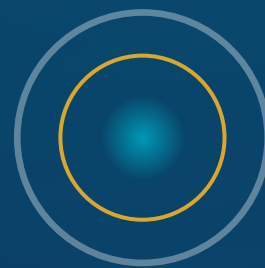

2026 · 01.07.2026 HOLATIGA

INVEST IN UZBEKISTAN

Xorijiy investorlar uchun qo'llanma

Kafolatlar · Soliq va bojxona imtiyozlari · Maxsus iqtisodiy zonalar · Eksportni
qo'llab-quvvatlash

BO'LIMLAR

01 · Chet ellik investorga shartlar va kafolatlar

02 · XIKlarga soliq va bojxona imtiyozlari

03 · Maxsus iqtisodiy zonalarda soliq-bojxona rejimi

04 · Boshqa sohalardagi soliq imtiyozlari

05 · Eksportni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash

AXBOROT QO'LLANMASI · 01.07.2026 HOLATIGA

O'zbekistonda tadbirkorlik faoliyatini amalga oshiruvchi xorijiy investorlar uchun

Qo'llanma O'zbekiston hukumati tomonidan xorijiy investorlarga taqdim etiladigan shartlar va kafolatlar, shuningdek amaldagi soliq va bojxona imtiyozlari hamda preferensiyalarini qamrab oladi.

≥15%

ustav kapitalidagi
xorijiy ulush — XIK
maqomi uchun

10 yil

qonunchilik barqarorligi
kafolati

3–10 yil

investitsiya hajmiga
qarab soliq imtiyozlari

0%

eksport qilinadigan
tovarlarga QQS

- 01** Chet ellik investorga shartlar va kafolatlar →
- 02** XIKlarga soliq va bojxona imtiyozlari →
- 03** Maxsus iqtisodiy zonalarda soliq-bojxona rejimi →
- 04** Boshqa sohalardagi soliq imtiyozlari →
- 05** Eksportni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash →

01-BOB · KAFOLATLAR

Chet ellik investorga taqdim etiladigan shartlar va kafolatlar

Investitsiyalar va investitsiya faoliyati sohasidagi munosabatlar O'zbekiston Respublikasining «Investitsiyalar va investitsiya faoliyati to'g'risida»gi Qonuni (O'RQ-598, 25.12.2019) bilan tartibga solinadi. Ushbu qonunga ko'ra, **xorijiy investitsiyalar ishtirokidagi korxonalar (XIK)** — xorijiy investitsiyalar aksiyalarning (ulushlarning) yoki ustav kapitalining kamida **15 foizini** tashkil etadigan korxonalardir.

▲ IZOH · PF-1652 BO'YICHA MEZONLAR

Prezidentning 30.11.1996-yildagi PF-1652-son Farmoniga (06.03.2019-yildagi PF-5684 tahririda) ko'ra XIK deb quyidagi shartlarga javob beruvchi yangi tashkil etilgan korxonalar e'tirof etiladi: **ustav kapitali kamida 400 mln so'm** bo'lishi va **xorijiy ulush kamida 15%** ni tashkil etishi kerak. Ushbu shartlarga javob bermaydigan korxonalar XIK hisoblanmaydi.

«Normativ-huquqiy hujjatlar to'g'risida»gi Qonunga (O'RQ-160-II, 14.12.2000) muvofiq qonunlar farmonlardan yuqori yuridik kuchga ega bo'lgani va qonun keyinroq qabul qilinganini hisobga olsak, ustav kapitali miqdori talabi bo'yicha nizolar kelib chiqishi ehtimoli mavjud.

◆ Kim xorijiy investor hisoblanadi?

Xorijiy investorlar — xorijiy davlatlar qonunchiligiga muvofiq tashkil etilgan va faoliyat yuritayotgan **yuridik shaxslar**, boshqa sheriklik, tashkilot yoki birlashmalar, shuningdek O'zbekiston Respublikasidan tashqarida doimiy yashovchi **xorijiy fuqarolar va fuqaroligi bo'lmagan shaxslar**.

i YASHASH RUXSATNOMASI HAQIDA

«Yashash ruxsatnomalari to'g'risidagi Nizom»ga (26.02.1999) ko'ra, yashash ruxsatnomasi chet el fuqarosining mamlakatda doimiy yashash huquqini tasdiqlaydi. Shu bois investitsiya kiritish paytida O'zbekistonda doimiy rezident maqomidagi yashash ruxsatnomasiga ega xorijiy shaxs **xorijiy investor sifatida tan olinmasligi mumkin**.

◆ Investitsiya shakllari va resurslari

- ✓ Yuridik shaxs tashkil etish yoki uning ustav kapitalida ulushli ishtirok etish;
- ✓ Qimmatli qog'ozlar, konsessiyalar, mulkiy huquqlarni (shu jumladan intellektual mulk, mualliflik huquqlari, patentlar, nou-xau, savdo va xizmat ko'rsatish obyektlariga hamda ular joylashgan yerga bo'lgan huquqlarni) sotib olish;
- ✓ Yer uchastkalariga (shu jumladan ijara orqali) va boshqa tabiiy resurslarga egalik qilish hamda foydalanish huquqlarini olish.

Investitsiya resurslari — moliyaviy aktivlar, ko'char va ko'chmas mulk, intellektual mulk huquqlari (patentlangan yoki patentlanmagan nou-xau, texnik, texnologik, tijorat bilimlari, hujjatlashtirilgan ko'nikma va ishlab chiqarish tajribasi), shuningdek yer va boshqa tabiiy resurslarga egalik qilish va foydalanish huquqlari hamda mulkchilikdan kelib chiqadigan boshqa mulkiy huquqlar.

INVESTOR HUQUQLARI

- Investitsiya faoliyatini erkin amalga oshirish; o'z aktivlariga egalik qilish, foydalanish va tasarruf etish;
- Soliqlar va to'lovlarni to'lagach, daromadni mustaqil va erkin tasarruf etish, natijalarni sotish va eksport qilish;
- Rekvizitsiya (ekspropriatsiya) holatida tegishli kompensatsiya olish;
- Davlat organlari va mansabdor shaxslarning noqonuniy harakatlari (harakatsizligi) va qarorlari natijasida yetkazilgan zararni undirish.

INVESTOR MAJBURIYATLARI

- Soliqlar va yig'imlarni to'lash;
- Investitsiya bilan bog'liq shartnoma majburiyatlarini bajarish;
- Qonunchilik talablariga rioya qilish;
- Shartnoma shartlarini bajarmaslik oqibatida yetkazilgan zararni qoplash;
- Vakolatli davlat va mahalliy hokimiyat organlari talablariga ularning vakolatlari doirasida rioya qilish.

◆ Qonun bilan beriladigan asosiy kafolatlar

- ✓ **Aralashmaslik:** qonuniy investitsiya faoliyatiga aralashmaslik (aniq huquqbuzarlikni bartaraf etish holatlari bundan mustasno);
- ✓ **Kamsitmaslik:** diskriminatsiyaning oldini olish;
- ✓ **Repatriatsiya:** soliq va boshqa majburiyatlar, da'volar (kreditorlik qarzi, bankrotlik, jinoiy/ma'muriy huquqbuzarliklar yoki sud/arbitraj qarori bo'yicha to'xtatish) bo'lmaganida xorijiy valyutadagi mablag'larni O'zbekistonga to'siqsiz o'tkazish va repatriatsiya qilish;
- ✓ **Shaffoflik:** davlat organlarining investitsiya sohasidagi faoliyati va qarorlari haqidagi axborotdan ochiq, to'siqsiz foydalanish;
- ✓ **Himoya:** investitsiyalar milliy lashtirilmaydi va rekvizitsiya (ekspropriatsiya) qilinmaydi — tabiiy ofatlar, avariylar, epidemiya, epizootiya va boshqa favqulodda holatlar bundan mustasno, faqat qonunda belgilangan talablarga qat'iy muvofiq.

◆ 10 yillik barqarorlik kafolati

Davlat qonunchilikdagi **noqulay o'zgarishlar** quyidagi hollarda investorga **investitsiya kiritilgan paytdan boshlab 10 yil davomida** qo'llanilmasligini kafolatlaydi. Investor o'z xohishiga ko'ra investitsiya shartlarini yaxshilaydigan yangi qonunchilik qoidalarini qo'llash huquqiga ega. Kafolatni qo'llash to'g'risida xabardor qilish tartibi Vazirlar Mahkamasining 02.08.2005-yildagi 180-son qarori 1-ilovasida (so'nggi tahrir — 30.04.2020-yildagi 264-son qaror) belgilangan.

- Repatriatsiya shartlarining yomonlashuvi, tartib-taomillarning murakkablashuvi va qo'shimcha talablar joriy etilishi (qonunda nazarda tutilgan to'xtatib turish holatlari bundan mustasno);
- Investitsiya hajmiga cheklovlar va boshqa qo'shimcha talablar;
- O'zbekiston korxonalari ustav fondlarida xorijiy investorlar ishtirokiga cheklovlar joriy etilishi;
- Vizalarni ro'yxatdan o'tkazish/uzaytirish bo'yicha qo'shimcha tartiblar va xorijiy investitsiyalarga boshqa qo'shimcha talablar.

▲ ISTISNO

Ushbu kafolat xalqaro huquqning umume'tirof etilgan tamoyillariga muvofiq belgilanadigan, O'zbekistonning **milliy xavfsizligi manfaatlarini himoya qilish** bilan bevosita bog'liq qonunchilik o'zgarishlariga taalluqli emas.

Hukumat investitsiya shartnomalari asosida **qo'shimcha kafolatlar** va himoya choralarini taqdim etishi, loyihalarni moliyalashtirishga ko'maklashishi, maxsus soliq-to'lov rejimini yaratishi va davlat monitoringini amalga oshirishi mumkin (shartnomalarni tuzish tartibi — VM 180-son qarori 2-ilovasi, 264-son qaror tahririda).

◆ Davlat ro'yxatidan o'tkazish

1

Hujjatlarni tayyorlash

Tartib VM ning 09.02.2017-yildagi 66-son qarori bilan belgilangan.

Investitsiyalar to'g'risidagi qonun

lex.uz · O'RQ-598

2

Ariza topshirish

Davlat xizmatlari markazida shaxsan yoki onlayn tarzda.

Davlat xizmatlari markazi

davxizmat.uz

3

Onlayn ro'yxatdan o'tish

Interaktiv davlat xizmatlari yagona portali orqali.

Yagona interaktiv portal

fo.birdarcha.uz

↑ BO'LIM BOSHIGA

02-BOB · SOLIQ VA BOJXONA

XIKlarga beriladigan soliq va bojxona imtiyozlari

Soliqlar va yig'implarni belgilash, joriy etish, bekor qilish, hisoblash va to'lash bilan bog'liq munosabatlar **O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksi** va u bevosita nazarda tutgan normativ-huquqiy hujjatlar bilan tartibga solinadi. Ushbu sharh **2026-yil 1-iyul holatiga** — 2025 va 2026-yillar soliq-byudjet siyosati to'g'risidagi qonunlar (xususan, 24.12.2024-yildagi O'RQ-1014 hamda 25.12.2025-yildagi O'RQ-1104 va O'RQ-1108) kiritgan o'zgartirishlarni hisobga olgan holda tayyorlangan.

PF-3594 · 11.04.2005

VM 264 · 30.04.2020

PF-4434 · 10.04.2012

Nizom 2822 · 26.08.2016

PF-6011 · 19.06.2020

Tayanch hujjatlar: «To'g'ridan-to'g'ri xususiy xorijiy investitsiyalarni jalb etishni rag'batlantirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida» PF-3594; VM ning 180-son qaroriga o'zgartirishlar kiritgan 264-son qarori; PF-4434; Moliya vazirligi, DSQ va Iqtisodiyot vazirligining 2822-son qarori (soliq imtiyozlarini qo'llash tartibi to'g'risidagi nizom); «Ayrim soliq va bojxona imtiyozlarini bekor qilish to'g'risida» PF-6011 (01.10.2020-yildan kuchda).

◆ Soliq imtiyozlari (Soliq kodeksi 471-modda)

Soliq kodeksi qonunchilikda tasdiqlangan ro'yxatdagi iqtisodiyot tarmoqlarida tovarlar ishlab chiqarishga (xizmatlar ko'rsatishga) ixtisoslashgan, **to'g'ridan-to'g'ri xususiy xorijiy investitsiyalar** kiritilgan yuridik shaxslar uchun investitsiya hajmiga qarab bir qator imtiyozlarni nazarda tutadi. To'g'ridan-to'g'ri xususiy xorijiy investitsiyalar — O'zbekiston Respublikasi kafolatisiz, xorijiy davlat fuqarolari, O'zbekistondan tashqarida doimiy yashovchi fuqaroligi bo'lmagan shaxslar va xorijiy nodavlat yuridik shaxslar tomonidan amalga oshiriladigan investitsiyalardir.

Yer solig'i

to'lashdan ozod etish

Mol-mulk solig'i

to'lashdan ozod etish

Suv resurslari

foydalanish solig'idan ozod etish

471-modda 3-qismi va PF-6011 (01.10.2020-yildan) asosida imtiyozlar quyidagi **to'rt shart** bir vaqtda bajarilganda beriladi:

- ✓ Ishlab chiqarish Toshkent shahri va Toshkent viloyatidan tashqari barcha shahar va qishloq aholi punktlarida joylashtirilganda (hududiy cheklov **turizm va chiqindilarni boshqarish** sohasidagi korxonalarga taalluqli emas);
- ✓ Xorijiy ishtirokchilarning ustav fondidagi (ustav kapitalidagi) ulushi kamida **33%**, aksiyadorlik jamiyatlari uchun kamida **15%** bo'lganda;
- ✓ Xorijiy investitsiyalar **erkin almashtiriladigan valyuta** yoki **yangi zamonaviy texnologik uskunalar** shaklida kiritilganda;
- ✓ Imtiyozlardan olingan daromadning kamida **50%** i imtiyoz muddati davomida ishlab chiqarishni yanada rivojlantirishga **qayta investitsiya** qilinganda.

◆ Imtiyoz muddati investitsiya hajmiga bog'liq (PF-3594)

\$300 ming – \$3 mln

3 yil

\$3 mln – \$10 mln

5 yil

\$10 mln dan ortiq

7 yil

▲ SHARTLAR BUZILSA (SK 471-472-MODDALAR)

Imtiyoz olgan korxona faoliyati imtiyoz muddati tugaganidan keyin **1 yil o'tmasdan** tugatilsa, foyda repatriatsiyasi va kapitalni chetga o'tkazish faqat olingan imtiyozlar summasi byudjetga qoplangandan so'ng mumkin.

Belgilangan shartlarga nomuvofiqlik aniqlansa, soliqlar odatdagi tartibda **penya bilan birga** to'lanadi (472-modda).

i AMALDAGI MUHIM QOIDALAR

PF-6011 bilan resurs soliqlari bo'yicha imtiyozlar qayta belgilanib, avvalgi imtiyozlar bekor qilindi. Biroq PF-3594 1-bandi va 2822-son Nizom qoidalari — kichik korxona va mikrofirmalar uchun **foyda solig'i, mol-mulk solig'i va aylanma solig'i** bo'yicha imtiyozlar hozircha amalda.

PF-4434 (10.04.2012): xorijiy investorning pul shaklidagi hissasi kamida **\$5 mln** bo'lgan yangi tashkil etilgan XIKlar soliq qonunchiligi o'zgarganda ham davlat ro'yxatidan o'tgan sanadan boshlab **10 yil davomida** o'sha sanada amalda bo'lgan soliq qonunchiligini qo'llash huquqiga ega.

01.10.2020 gacha ro'yxatdan o'tgan va investitsiya hajmi talablariga javob beradigan korxonalar foyda va aylanma soliqlaridan ozod etilishdan investitsiya hajmiga muvofiq to'liq muddat davomida foydalanishi mumkin.

◆ Bojxona imtiyozlari

PF-4434 ga 1-ilova bo'yicha XIKlarga bir qator bojxona imtiyozlari berilgan edi, biroq PF-6011 ga muvofiq ushbu ilova **2020-yil 1-oktabrdan kuchini yo'qotdi**. Shu sanaga qadar quyidagilar bojxona to'lovlaridan ozod etilgan:

- Ustav fondida xorijiy ulushi kamida 33% bo'lgan XIKlar tomonidan davlat ro'yxatidan o'tgan kundan boshlab 2 yil ichida o'z ishlab chiqarish ehtiyojlari uchun olib kirilgan mol-mulk;
- Xorijiy investorlar va ular bilan tuzilgan mehnat shartnomalari asosida O'zbekistonda ishlayotgan xorijiy fuqarolarning shaxsiy ehtiyojlari uchun olib kirilgan mol-mulk;
- O'zbekiston iqtisodiyotiga jami \$50 mln dan ortiq to'g'ridan-to'g'ri investitsiya kiritgan xorijiy yuridik shaxslar tomonidan olib kirilgan, o'zi ishlab chiqargan mahsulot bo'lgan tovarlar;
- Tasdiqlangan ro'yxat bo'yicha texnologik uskunalar, shuningdek shartnoma shartlarida nazarda tutilgan butlovchi va ehtiyot qismlar.

✓ UMUMIY IMTIYOZLAR SAQLANADI

XIKlar o'zlariga xos imtiyozlar bilan bir qatorda O'zbekiston yuridik shaxslariga beriladigan **barcha umumiy soliq va bojxona imtiyozlaridan** foydalanishi mumkin: eksportga yo'naltirilgan va importni o'rnini bosuvchi mahsulot, talab yuqori bo'lgan iste'mol tovarlari ishlab chiqarish, tovarlar (ishlar, xizmatlar) eksporti, texnologik uskunalar importi, mol-mulkni investitsiyaviy majburiyat sifatida topshirish va boshqalarda.

↑ BO'LIM BOSHIGA

03-BOB · MIZ

Maxsus iqtisodiy zonalarda soliq-bojxona rejimi

Maxsus iqtisodiy zonalarini (MIZ) tashkil etish, ularning faoliyati va rivojlanishi «Maxsus iqtisodiy zonalar to'g'risida»gi Qonun (O'RQ-604, 17.02.2020, 19.05.2020-yildan kuchda) bilan tartibga solinadi. MIZ ishtirokchilariga Soliq kodeksi va mazkur qonunga muvofiq alohida soliq va bojxona imtiyozlari beriladi.

Erkin iqtisodiy zonalar

Maxsus ilmiy-texnologik zonalar

Turistik-rekreatsion zonalar

Erkin savdo zonalari

Maxsus sanoat zonalari

Ushbu sharhda ikki tur — **erkin iqtisodiy zonalar (EIZ)** va **erkin savdo zonalari** ko'rib chiqiladi. EIZ — yangi ishlab chiqarish quvvatlarini yaratish, yuqori texnologiyali tarmoqlarni rivojlantirish, raqobatbardosh, importni o'rnini bosuvchi va eksportga yo'naltirilgan tayyor sanoat mahsulotini ishlab chiqarishga faol jalb etish, shuningdek ishlab chiqarish, muhandislik-kommunikatsiya, transport, ijtimoiy infratuzilma va logistika xizmatlarini rivojlantirish maqsadida maxsus ajratilgan hudud.

Investitsiya loyihalariga talablar

- ✓ Arxitektura-qurilish, texnik normalar, atrof-muhitni muhofaza qilish, mehnat va sanoat xavfsizligi qonunchiligiga rioya qilish;
- ✓ Moliyalashtirish manbalarining mavjudligi;
- ✓ MIZning funksional va tarmoq ixtisosligiga muvofiqlik;
- ✓ Texnologik uskunalar parametrlari va jarayonlarining zamonaviy energiya samaradorligi standartlariga muvofiqligi.

I EIZ UCHUN QO'SHIMCHA TALABLAR

Loyihalar ariza topshirish paytida O'zbekistonda ishlab chiqarilmaydigan yoki ishlab chiqarish hajmi ichki bozor ehtiyojini qondirmaydigan **yangi mahsulot turlarini** nazarda tutishi kerak. Tayyor mahsulotning TIF TN bo'yicha tovar tasnifi xomashyoga nisbatan kamida **dastlabki 4 raqam darajasida o'zgarishi** yoki qo'shilgan qiymat kamida **30%** ga oshishi lozim.

Raqobat muhiti mavjud bo'lsa, ichki bozor to'yingan bo'lsa yoki ehtiyojni qoplaydigan mahalliy ishlab chiqaruvchilar bo'lsa, loyihalarga yo'l qo'yilmaydi (tegishli vakolatli organlar xulosalarini EIZ rahbariyati mustaqil olib, ma'muriy kengashga taqdim etadi). Ushbu talablar **to'liq eksportga yo'naltirilgan** loyihalarga taalluqli emas.

EIZ ishtirokchilari uchun imtiyozlar (Navoiy EIZ modeli)

Maxsus rejim: Soliq kodeksi 473-474-moddalari va PF-4853 (26.10.2016). Foyda solig'i bo'yicha imtiyozlar Prezident farmonlari bilan 3 yildan ko'p bo'lmagan muddatga faqat asosiy vositalarga **jadal amortizatsiya** qo'llash huquqi shaklida beriladi. Muddati — 30 yil, keyinchalik uzaytirish mumkin.

Yer va mol-mulk soliqlaridan ozod etish

\$300 ming – \$3 mln

3 yil

\$3 mln – \$5 mln

5 yil

\$5 mln – \$10 mln

7 yil

\$10 mln va undan ortiq

10 yil

◆ Foyda solig'idan ozod etish

\$3 mln – \$5 mln

3 yil

\$5 mln – \$15 mln

5 yil

\$15 mln va undan ortiq

10 yil

BOJXONA IMTIYOZLARI

- Qurilish davrida investitsiya bitimi doirasida olib kiritilgan, respublikada ishlab chiqarilmaydigan qurilish materiallari uchun bojxona to'lovlari (QQS va bojxona yig'imlaridan tashqari) olinmaydi;
- O'zbekistonda o'xshashi ishlab chiqarilmaydigan texnologik uskunalar importi (tasdiqlangan ro'yxat bo'yicha; rasmiylashtiruv yig'imlaridan tashqari);
- Eksportga mahsulot ishlab chiqarish uchun xomashyo, material va butlovchilar importi (rasmiylashtiruv yig'imlaridan tashqari);
- Tovarlar importida QQS to'lash bo'yicha 120 kungacha kechiktirish huquqi.

BOSHQA SHARTLAR VA KAFOLATLAR

- Eksport-import bo'yicha qulay to'lov va hisob-kitob shakllaridan foydalanish huquqi;
- Xodimlarning kamida 90% i O'zbekiston fuqarolari bo'lishi shart;
- Soliq qonunchiligi o'zgarganda — reyestrda kiritilgan sanada amalda bo'lgan soliq normalarini imtiyoz muddati davomida (ko'pi bilan 10 yil) qo'llash huquqi (aksiz to'lanadigan tovarlar bundan mustasno).

◆ Amaldagi erkin iqtisodiy zonalar

EIZ	HUJJAT	MAQSAD / IXTISOSLIK
Navoiy · Navoiy vil.	PF-4059 · 02.12.2008	Zamonaviy yuqori texnologiyali ishlab chiqarish; sanoat, transport-tranzit va ijtimoiy infratuzilmani rivojlantirish
Angren · Angren, Ohangaron, Bekobod	PF-4436 · 13.04.2012	Zamonaviy yuqori texnologiyali ishlab chiqarish quvvatlari
Jizzax · Jizzax sh., Sirdaryo tumani	PF-4516 · 18.03.2013	Yuqori texnologiyali sanoat; O'zbekiston–Xitoy industrial parki
Urgut · G'ijduvon · Qo'qon · Hazorasp	PF-4931 · 12.01.2017	Mineral va qishloq xo'jaligi resurslarini chuqur qayta ishlash
Farm-zonalar: Zomin, Kosonsoy, Sirdaryo, Boysun, Bo'stonliq, Parkent	PF-5032 · 03.05.2017	Farmatsevtika sanoati; dorivor o'simlik xomashyosini chuqur qayta ishlash, yuqori qo'shilgan qiymatli mahsulot
Buxoro-agro · Buxoro vil. 5 tumani	PQ-3843 · 10.07.2018	Yuqori qo'shilgan qiymatli mahsulot yetishtiruvchi zamonaviy issiqxonalar
Namangan · Chust tumani	PF-5517 · 20.08.2018	Mineral va qishloq xo'jaligi xomashyosini chuqur qayta ishlash
Termiz · Termiz sh.	PF-5540 · 18.09.2018	Qo'shni davlatlar, ayniqsa Afg'oniston bilan savdo-logistika aloqalari; tranzit salohiyati
Andijon-farm · Andijon vil.	PF-5629 · 14.01.2019	Yuqori texnologiyali farmatsevtika (asosan Hindiston kompaniyalari ishtirokida)

EIZ	HUJJAT	MAQSAD / IXTISOSLIK
Nukus · Nukus sh.	PF-5809 · 04.09.2019	Chuqur qayta ishlash asosida eksportbop mahsulot: kiyim, poyabzal, charm, oziq-ovqat, elektrotexnika, mashinasozlik, kimyo, qurilish materiallari, farmatsevtika
Chiroqchi · Qashqadaryo vil.	PF-5825 · 13.09.2019	Mineral xomashyo va aggroresurslarni chuqur qayta ishlash, eksportbop mahsulot

1 RO'YXAT KENGAYMOQDA

2019-yildan boshlab EIZlar soni oshdi, mamlakat bo'ylab ko'plab kichik sanoat zonalar ham tashkil etildi. Zonalarning dolzarb to'liq ro'yxatini Investitsiyalar, sanoat va savdo vazirligi ma'lumotlari hamda lex.uz bilan solishtirib tekshirish tavsiya etiladi.

◆ Erkin savdo zonalar va erkin bojxona zonasi rejimi

Erkin savdo zonalar konsignatsiya omborlari, maxsus bojxona-soliq rejimli zonalar hamda tovarlarni qayta ishlash, qadoqlash, saralash va saqlash obyektlarini o'z ichiga oladi; ular chegara punktlari, aeroportlar, temir yo'l tugunlari yoki bojxona hududining boshqa joylarida tashkil etiladi.

Bojxona kodeksiga ko'ra, **erkin bojxona zonasi rejimi** tovarlarni maxsus ajratilgan joylarda bojxona to'lovlarisiz va iqtisodiy siyosat choralari qo'llamasdan joylashtirish hamda foydalanish imkonini beradi. Rejimga olib kirish taqiqlangan tovarlar va eksporti taqiqlangan o'zbek tovarlaridan tashqari har qanday tovar joylashtirilishi mumkin. Operatsiyalar (saqlash, qayta ishlash, qadoqlash, saralash) EIZ qonunchiligiga muvofiq amalga oshiriladi; **chakana savdo taqiqlanadi**; tovarlar rejimda **muddatsiz** turishi mumkin. Tovarlar erkin muomalaga chiqarish (import) yoki eksport rejimiga o'tkazilganda bojxona to'lovlari va iqtisodiy siyosat choralari tovarning kelib chiqish mamlakatiga qarab qo'llaniladi.

✓ XALQARO SAVDO BITIMLARI

2026-yil 1-iyul holatiga O'zbekiston eng qulay davlat rejimini nazarda tutuvchi savdo-iqtisodiy hamkorlik bitimlari hamda erkin savdo bitimlariga ega ([3267-son qaror, 30.06.2020](#) — Investitsiyalar, sanoat va savdo vazirligi, TIV va Davlat bojxona qo'mitasi).

↑ BO'LIM BOSHIGA

04-BOB · TARMOQ IMTIYOZLARI

Tadbirkorlikning boshqa sohalaridagi soliq imtiyozlari

SOLIQ-BOJXONA MUNOSABATLARI SUBYEKTI	MUDDATI	ASOS
«Hunarmand» uyushmasi a'zolari	muddatsiz	PQ-4539, 28.11.2019, 7-8-b.
Neft-gaz qidiruvi bilan shug'ullanuvchi xorijiy kompaniyalar hamda ular jalb etgan xorijiy pudratchi va subpudratchilar	geologiya-qidiruv ishlari davrida	PF-2598, 28.04.2000, 4-b.
Yuk tashuvchilar	01.01.2025 gacha	PQ-5225
Baliqchilik xo'jaliklari	01.01.2025 gacha	PQ-83, 13.01.2022
Limon yetishtiruvchilar; muqobil energiya manbalari asosidagi isitish tizimini joriy etgan yangi limonzorlar	muddatsiz	PQ-24, 17.01.2022
«Buxoro-agro» EIZ issiqxonalari	muddatsiz	VMQ-27, 17.01.2022
Farmatsevtika ishlab chiqaruvchilari	01.01.2025 gacha	PF-55, 21.01.2022
Oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqaruvchilari	muddatsiz	PQ-37, 20.01.2022
Turizm zonalarida ro'yxatdan o'tgan umumiy ovqatlanish, mehmonxona, savdo, ko'ngilochar xizmatlar, turoperator va turagentlik tashkilotlari	01.01.2025 gacha	PQ-104, 27.01.2022, 4-b.
Elektromobillarni quvvatlash stansiyalari	01.01.2026 gacha	PQ-444, 19.12.2022, 5-b.
Teri, mo'yna va jun xomashyosini xarid qilish, saqlash, qayta ishlash; avtomatlashtirilgan so'yish; jun, mo'yna, sun'iy charm, charm buyumlar va poyabzal ishlab chiqarish	01.01.2026 gacha	O'RQ-785, 26.07.2022
Ipakchilik sohasidagi yuridik va jismoniy shaxslar	01.01.2026 gacha	PQ-224, 26.04.2022, 6-b.

▲ 2026-YIL 1-IYUL HOLATIGA YANGILANISH

Jadvaldagi 01.01.2025 va 01.01.2026 gacha bo'lgan vaqtinchalik imtiyozlar **muddati tugagan**. 2026-yil uchun O'RQ-1104 (25.12.2025) asosida yangi tarmoq imtiyozlari to'plami joriy etilgan — jumladan **yengil sanoat, farmatsevtika, nashriyot-matbaa faoliyati, Kreativ park rezidentlari va yaylov (chorvachilik) xo'jaliklari** uchun.

O'RQ-1108 (25.12.2025) doirasidagi 2026-yil soliq siyosatiga ko'ra, **individual soliq imtiyozlari** qoida tariqasida faqat Prezident qarori bilan — belgilangan soliq stavkasini ko'pi bilan **50% ga kamaytirish** shaklida va **3 yildan oshmagan muddatga** berilishi mumkin; QQS, foyda solig'i, aksiz, yer qa'ridan foydalanish, maxsus renta va suv solig'idan **to'liq ozod etish endi berilmaydi**. Yuqoridagi ro'yxatni Soliq kodeksining 483-moddasi amaldagi tahriri bilan solishtiring.

Qonunchilik bazasi

lex.uz

Soliq qo'mitasi

soliq.uz

↑ BO'LIM BOSHIGA

05-BOB · EKSPORT

Eksport faoliyatini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash

Prezidentning [PQ-4069 \(20.12.2018\)](#) qaroriga muvofiq **Eksportni qo'llab-quvvatlash milliy tizimi** yaratilgan bo'lib, u Investitsiyalar, sanoat va savdo vazirligi huzuridagi **Eksportni rag'batlantirish agentligi** tomonidan amalga oshiriladi va eksportyor korxonalar uchun bir qator moliyaviy mexanizmlarni nazarda tutadi.

50%

gacha transport xarajatlari subsidiyasi (avto, temir yo'l, avia) — PQ-4337, 24.05.2019

120 kun

gacha QQS to'lashni kechiktirish — eksport ulushi 50% dan yuqori korxonalar uchun xomashyo importida

0%

eksport qilinadigan tovarlarga QQS stavkasi + ortiqcha to'langan QQSni qaytarish

▲ HUDUDIY ISTISNO

Ushbu qo'llab-quvvatlash choralari qo'shni davlatlarga eksportga taalluqli emas — **Afg'oniston Islom Respublikasiga** eksport va qonunda nazarda tutilgan boshqa holatlar bundan mustasno.

◆ Tadbirkorlikni rivojlantirish davlat jamg'armasi imkoniyatlari

- ✓ **Foiz kompensatsiyasi:** tijorat banklarining eksportoldi kreditlari (shu jumladan aylanma mablag'ni to'ldirish uchun) bo'yicha foiz xarajatlarini qoplash — milliy valyutadagi kreditlar uchun Markaziy bank qayta moliyalash stavkasi doirasida, lekin 10 foiz punktdan oshmagan holda; xorijiy valyutadagi kreditlar uchun bank stavkasining 40% i, lekin 4 foiz punktdan oshmagan holda;
- ✓ **Kafolatlar:** eksportoldi krediti summasining 50% igacha, lekin **4 mlrd so'mdan** oshmagan miqdorda.

Ushbu choralar PF-5587 (29.11.2018) [1-ilovasida](#) keltirilgan xomashyo tovarlari eksportiga nisbatan qo'llanilmaydi.

◆ Soliq jihatlari

Soliq kodeksi va PF-5587 ga muvofiq, eksport ulushi umumiy tushumning **15% idan yuqori** bo'lgan yuridik shaxslar (shu jumladan vositachilar orqali) eksportga to'g'ri keladigan foyda bo'yicha **foyda solig'i** va eksport hajmiga to'g'ri keladigan **yagona soliq to'lovi** bazasini kamaytirish huquqiga ega edi.

▲ MUHIM YANGILANISH — 01.01.2025

2025-yil 1-yanvardan boshlab tovarlar (ishlar, xizmatlar) eksportidan olingan daromadlarga nisbatan foyda solig'i va aylanma solig'i bo'yicha mazkur imtiyozlar **O'RQ-1014 (24.12.2024)** bilan JST ga a'zo bo'lish talablariga muvofiq **bekor qilingan** (Soliq kodeksi 337 va 467-moddalariga o'zgartirishlar). Eksportga **0% QQS stavkasi** hamda yuqorida bayon etilgan transport xarajatlarini qoplash va eksportoldi moliyalashtirish choralari **o'z kuchini saqlab qoladi**.

- Ushbu bo'limdagi imtiyozlar ilovada ko'rsatilgan xomashyo eksportiga, xalqaro transport xizmatlariga (avtomobil tashuvlaridan tashqari) va quvur transportiga taalluqli emas;
- VMQ-175 (20.03.2020) bilan meva-sabzavot va to'qimachilik mahsulotlari eksporti uchun vakolatli organlarning ruxsatnoma va sertifikatlari uchun yig'imlar bekor qilingan;
- 0% stavka qo'llanishi natijasida ortiqcha to'langan QQS summasini qaytarish tartibi maxsus [Nizom](#) bilan belgilangan;

- Xorijiy va mahalliy investorlarning investitsiya loyihalari uchun tashqi infratuzilma yaratish xarajatlarini davlat tomonidan qoplash tartibi to'g'risidagi nizom Vazirlar Mahkamasi qarori bilan tasdiqlangan.

[↑ BO'LIM BOSHIGA](#)

Huquqiy ogohlantirish

Ushbu qo'llanma O'zbekiston Respublikasi qonunchilik bazasi manbalaridan to'plangan **umumiy ma'lumotnoma** xarakteridagi axborotni o'z ichiga oladi va O'zbekistonda tadbirkorlik faoliyatini boshlashni rejalashtirayotgan xorijiy investorlar uchun mo'ljallangan.

Taqdim etilgan ma'lumotlar **2026-yil 1-iyul holatiga** tayyorlangan, to'liq emas va investitsiya muhiti bilan umumiy tanishish uchun xizmat qiladi; u yuridik maslahat hisoblanmaydi. Qaror qabul qilishdan avval normativ hujjatlarning amaldagi tahririni **lex.uz** orqali tekshirish va malakali maslahatchilarga murojaat qilish tavsiya etiladi.

Ushbu qo'llanma keyingi biznes qarorlaringizda foydali manba bo'lib xizmat qilishiga umid qilamiz.

O'RQ-598 ·
Investitsiyalar
lex.uz/docs/4664144

O'RQ-604 · MIZ qonuni
lex.uz/docs/4737514

Davlat xizmatlari
davxizmat.uz

Yagona portal
fo.birdarcha.uz

[△ MUNDARIJA](#)[↑ BO'LIM BOSHIGA](#)